

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 6

93. ÅRGANG

28. MARS

1981

Paven i Øst-asia

Siden pave Johannes Paul II tiltrådte som biskop av Roma og han som sin forgjenger understreket betydningen av å «gå ut i all verden» er det mange mennesker, også katolikker som har spurt seg: «Jamen hva hjelper det med all den reisingen?» — Spørsmålet er sikkert berettiget, og man kan kanskje også stille spørsmålstegn ved visse sider av disse tiltak. Det hersker imidlertid neppe tvil om at den egentlige grunnleggende hensikt med pavens reiser rundt om i verden er av absolutt positiv karakter. Den katolske kirke viser med disse reiser at den i dag, hvor materialismen har grepet om menneskesinnet, har forstått at dens egentlige oppgave er å forkynne Evangeliet. Å forkynne Evangeliet vil i fortid så vel som i nåtid i høy grad være identisk med å være på bølge med mennesker og deres daglige liv. Det vil mer enn noensinne si å forsøke å komme inn til mennesket og forsøke å sette seg inn i dets problemer på det sted hvor det finnes. Og så er omstendigheter og former for så vidt ganske underordnet. Det er likegyldig om evangeliseringsprosessen skjer i sportsanlegg og i ensom majestet eller som det nå en gang har blitt skikk i den romersk-katolske kirke å presentere kirken som et fellesskap av mennesker som besøker andre mennesker. Hva enn man kan si om den måten kirken viser seg i ulike sammenhenger, så har også den side av saken sin verdi ikke minst som et tegn på en samlende enhet på historisk grunn.

Pavens besøk i Asia har hatt sin betydning. Kanskje ikke så mye sett fra våre breddegrader som fra de områder som han besøkte. Man vil tale lenge om hans besøk på Filippinene, hvor det berettes om — også fra kirkelig hold at alt ikke er som det burde være på områder hvor man jo nok synes at det ikke burde være diskusjon. Johannes Paul II har gått helt inn på problemene på denne reisen, som startet så dramatisk med et atten-

tat. Han kalte tingene ved rette navn og skjøv ingen ting under en stol når han den 20. februar talte til befolkningen på Mindanao.

Han talte her til over 200 000 lutfattige plantasjearbeidere som var kommet fra både nær og fjern, og fra øyene. Med tydelig adresse pekte han på at «landet er en Guds gave til *alle!*» Imidlertid sa han at klassekampen og volden ikke er noen løsning på de sosiale konflikter og han understreket det kristne apostolat for de eiendomsløse. Videre advarte han regjeringen på Filippinene mot å bli et «verktøy for undertrykkelsen». — «Det oppstår urett,» fortsatte han, «når det innenfor samfunnet finnes noen grupper som har den største del av makten og velstanden, mens store deler av befolkningen overhodet ikke kan underholde sine familier, selv om de sliter med hardt arbeid i fabrikker eller på åker.» — «Det hersker også urett når økonomisk vekst og stadig større overskudd bestemmer de sosiale betingelser.» — «Det må være Kristi anliggende, når kirken i slike situasjoner foretrekker å gripe inn til fordel for de fattige.» — «Jorden er en Guds gave til alle. Det er ikke tillatt å bruke den som gave slik at det bare kommer noen få til gode, mens det store flertall skal stenges ute.» Om kirkens oppgave på det sosiale område sa paven videre: «Det må være et moralsk imperativ å bidra til en menneskeverdig levestandard.»

Ifølge velunderrettede kilder var det et land på randen av opprør som paven besøkte. På Mindanao og de omliggende øyer var det aktiv militær aktivitet flere steder. Det er især den muslimske minoritet man er redd for, ikke minst i anledning av pavens besøk. Muslimene følger seg truet av det overveiende katolske flertall av befolkningen og har sågar talt om «hellig krig». Biskop Pedro Claver SJ, fra Bukidon erklærer imidlertid at det ikke er tale om noen religionskrig fra muslimenes side, men det snarere dreier seg om et såkalt kultursjokk, idet den muslimske befolkning mener seg tilsidesatt både i kulturell og religiøs henseen-

de, likesom de rent politisk og økonomisk synes å stå utenfor. Muslimske ledere hevdet overfor paven at de frykter at deres religiøse fellesskap mer og mer blir splittet og at de selv vil bli fordrevet fra sitt fedreland. De forlanges i hvert fall at katolikken ikke ser på dem med misbilligende øyne, når de innenfor sine egne rammer sterkt hevder og anvender den islamske familie Lovgivning. De katolske ledere på Mindanao har allerede åpnet dialogen med muhammedanerne og det finnes fra de siste par år beretninger fra konferanser og samtaler med de forskjellige mindretallsgrupper på øyene.

Paven talte hele tiden om uretten mot de fattige ved sitt besøk på øya Guam i det sørlige Stillehavet, hvor han feiret messen i katedralen i hovedstaden Agaña. I sin preken som i særlig grad var rettet til prester og ordensfolk sa han bl. a. at det særlig gjelder for prester og ordensfolk å vise at de skal tjene mennesket i selvfornektelse. Det finnes i det moderne samfunn så mange eksempler på en såkalt «manipulert kjærlighet» at de fleste mennesker etter hvert har kommet til å mene at en uselvisk kjærlighet ikke finnes.

For verdenspressen var det spennende hvordan de «offisielle myndigheter» på Filippinene ville reagere på pavens ord. Ifølge KNA's korrespondent i Manila forsøkte myndighetene med president Marcos i spissen allerede fra første begynnelse å utnytte pavebesøket til egen fordel. I et slikt land som Filippinene hvor det knapt gis mulighet til noen form for opposisjon hverken fra pressens eller andres side, og hvor TV på grunn av de uhyre vanskelige geografiske forhold langt fra er utbygget i tilstrekkelig grad finnes det de beste muligheter for makt-haverne til å kunne gjøre dette. Dertil kommer så at størstedelen av befolkningen ikke forstår engelsk slik at det ikke var mulig for dem å forstå hva paven sa.

En biskop avslørte dog overfor KNA at kirken så snart paven har reist og hverdagen igjen begynner vil få oversatt pavens taler til de innfødte språk for å få pavens ord ut til folket. Dette innebærer også, ifølge biskopen, at myndighetene for å bevare sitt ansikt som gode katolikker, utadtil blir nødt til i hvert fall i noen grad å legge vinn på pavens ord.

Etter sitt besøk i landet med de 7000 øyer reiste paven videre til Japan og det er første gang i historien at en pave besøker et land hvor buddhismen

Pavebesøket på Filippinene en stor farse full av pomp og prakt

Manila (KNA): 72 innfødte prester betegnet i en skrivelse adressert til pave Johannes Paul II pavebesøket på Filippinene som «en stor farse full av pomp og prakt men uten innhold». I et brev som ble sendt til journalister i Manila lørdag den 21. februar beskylder de filippinske prestene sine biskoper for «sjelden å interessere seg for nasjonen og kirkens virkelige nød».

Samtidig beklager prestene at deres biskoper i k k e har fortalt paven om «de tungtveiende problemer i Asias eneste katolske land». De spør seg også hvorfor de filippinske biskoper er redde for å fordømme urettferdigheten, militarismen og mangelen på menneskerettigheter i sitt land.

I slott eller hytte, Johannes Paul er populær overalt.

har et så kraftig tak på befolkningen selv i moderne tid. Paven reiser ikke som turist eller som en representant for de vestlige makthavere, men han kommer som han selv uttrykker det som en «fredens pilegrim og for å bringe et fredens budskap om gjensidig respekt overfor alle».

Ved en mottakelse i det pavelige nuntiatur i Tokyo uttalte paven at de japanske biskopers hovedoppgave måtte være «å oppvekke og gi videre en ekte kjærlighet til undervisningen i troens sannheter blant alle katolikker i Japan». Senere under sitt besøk mottok paven bl. a. representanter for de mange forskjellige religiøse samfunn i landet og han sa der: «at på grunn av mine tallrike kontakter med dere som jeg har hatt i Vatikanet føler jeg meg i høy grad vennskapelig forbundet med dere». Han henvendte seg i særdeleshet til den japanske ungdom og sa «at den måtte trakte etter en bedre verden i hvilken aktelse for hvert enkelt menneskes verdighet måtte være målestokk for fremskrittet og garantien for freden».

Johannes Paul II betonte overfor prester og ordensfolk i Japan viktigheten av iveren i misjonsarbeidet. «Kristi etterfølgelse,» sa han, «skal oppmuntre misjonærene til å gi hverandre mot og i særdeleshet ta seg av de ... som er ensomme, syke eller lider under livets vanskeligheter.»

Han roste lekfolket som ved sin storartede innsats hadde bistått misjonærene:

«Det finnes en lang rekke av menn, kvinner og barn, som aldri betenkte seg på å følge Kristus helt inntil døden.» Kristendommens historie i Japan beretter også om at det var en japansk legmann som oppfordret Franciskus Xaverius til å komme til landet, og selv om antallet av katolikker i nåtidens Japan er ganske lite fin-

nes det i dag meget aktive katolske menigheter. Pavens siste ord til det japanske legfolket var en «oppfordring til å la Evangeliet trenge inn i alle lag av det japanske samfunn».

De japanske massemedia hadde i særlig grad interessert seg for pavebesøket. De store dagblader Ashai, Yomiuri og Mainichi dekket pavens besøk i Det fjerne Østen helt fra den første dag. Det er 82 mill. japanere som bekjenner seg til buddhismen og 71 mill. som er shintoister, foruten at det finnes et stort antall av de såkalte «nye religioner» som har oppstått etter den annen verdenskrig. Katolisismen er fremforalt de intellektuelles religion.

S. R.

Ronald prest har sølvbryllup

Pater Ronald Hölscher, anno 1981: 32 år som fransiskaner, 25 år som prest, hvorav 23 år i Norge.

Man føler seg så vel i hans nærvær. Det lille, upretensiøse kontoret. Det vennlige smilet. Blir liksom så snill inni meg. Vennlighet er visst smittsomt.

Men altså pater Hölscher — eller Ronald prest som barna i Mariahuset kaller deg, hvorfor ble du akkurat fransiskaner?

— *Jeg ville først og fremst bli prest. Til det følte jeg meg urokkelig kallet. Og jeg har aldri angret. Jeg ble oppdratt av jesuitter, men kom i forbindelse med en fransiskaner som gjorde et sterkt inntrykk på meg. Gud leder på så mange — ofte enkle — måter.*

— *Jeg følte meg, nesten til min overraskelse, veldig vel i det fransiskanerklosteret der jeg hadde min novisiattid. Det enkle, fattige livet ga meg en følelse av frihet og glede. Jeg synes jeg har opplevet sannheten i Jesu ord om at det man gir fra seg, «får man hundrefold igjen»: Jeg har ingen barn selv, men jeg har til stadighet en barneflokk rundt meg. Jeg eier ikke noe for meg selv, men lider jo ingen nød. (Han smiler nesten unnskyldende og viser med hendene ut mot klosteret på Enerhaugen, der han har sitt hjem i verden.)*

— Mange undrer seg over sølibatet?

— *Jeg tror sølibatet først og fremst er en gave, dernest en oppgave. Man må være kallet til det for å kunne leve det. En bønn av Michel Quoist har preget seg i mitt sinn: «Herre, gi meg så stor en hjertets renhet at jeg må kunne omfavne hele verden uten å beholde et eneste menneske for meg selv.» I denne bønningen, tror jeg, uttrykkes sølibatets dypeste mening.*

— En landsmann av deg har skrevet en bok om Frans av Assisi og har gitt den tittelen «En profet for vår tid». Tror du at den hl. Frans har noe spesielt å si oss nordmenn — i vår situasjon i dag?

— *Det tror jeg helt sikkert. Frans har gjort noe som vår tid virkelig trenger. Han går direkte imot den påfallende materialismen i vår tid. Han viser at det er mulig å leve — ja, å leve lykkelig — i enkelhet og nøysomhet. At man kan elske denne verden uten å bli slave av den. At man kan elske menneskene uten å utnytte dem. At man kan elske naturen uten å drive rovdrift på den.*

— *Vi skal likevel huske at Frans var ingen fanatiker. Han dømte ingen. Han*

Ronald Hölscher og Moder Theresa.

var tvert imot meget fintfølende. Han bebreidet ikke dem som levde i overflod, men var selv et eksempel på alternativt liv. Vi har så lett for å feste oss ved den strenge, asketiske Frans, slik han ofte blir fremstilt i historien. Han skremmer oss nesten. Jeg tror ikke han virket slik på sine samtidige. I legendene tror jeg vi finner hans egentlige vesen, den atmosfære av fred og glede som omga ham. Det er legendenes Frans som er min Frans; den jordnære, vennlige trubaduren. Den glade Frans. Kjærlighetens profet. Frans var et overskuddsmenneske. Han prekte befrielse. Den Frans som møter oss i legendene, har også meget å si barna.

— Apropos barna: Du er kjent som barnas spesielle pater. Hvordan opplevdes det?

— *Det oppleves som en stor glede. De gir meg så meget mer enn jeg kan gi dem. Jeg føler selv at det er lett å få kontakt med barn. Barna er så helt uten fasade. Vi voksne skremmer hverandre ofte. Det er så mange stengsler mellom oss. Barna kan frigjøre oss til enkelhet og tillit. Men vi må ha mot til å møte dem — på deres premisser.*

— *A få være med på å bringe barna til troen gjennom religionsundervisningen er en stor oppgave. Men vi må huske*

at troen først og fremst er en nåde, en Guds gave. Troslivet vokser ofte langsomt, det kan ikke presses på barna. All religionsundervisning må være lystbetont, og den må meddeles i en atmosfære av tillit, vennskap og varme. Jeg vil at barna skal assosiere Kirken med glede. Kristendom er glede! Gud er kjærlighet, og kjærligheten tvinger ikke. Egentlig er vi alle barn. Vi må lokkes til det gode. Og vi trenger det glade budskap. I min kontakt med barn og unge har jeg hentet like meget inspirasjon fra den kjente ungdomshelgenen Don Bosco som fra den hl. Frans. Disse to utgjør for meg en lykkelig kombinasjon. De har det samme sinnelag.

Tre ganger i uken har Fransiskanerklosteret på Enerhaugen åpent hus for barna i nabolaget. Da er det liv og glede i huset. Programmet er meget enkelt med film, spill og lek. Midt i flokken sitter kanskje et lite, ensomt menneskebarn som har behov for litt ekstra omsorg. Da er det godt å bli sett, å bli løftet opp på et fang av en smilende, liten Fransiskus-bror. Få oppleve godhet og vennskap. Det er

Forts. s. 15

REDAKSJONELT:

Om å gi

Fasteaksjon, oppfordring om å gi penger, jo den er der igjen i år som i fjor. Er vi da ikke snart trøtte av alt det, det ene året etter det andre? — Å jo, det er man vel for lengst, men så lenge mennesket ikke har blitt klokere og så lenge mennesker fortsatt driver rovdrift på hverandre er det visst dessverre nokså nødvendig i det minste en gang i året å reve seilene. Vi kan alle være enige om at verden i de siste årtier har blitt mindre, dette innebærer også at vår viten om forhold andre steder på kloden har blitt større. Det hele har rykket oss nærmere inn på kroppen, og vi kan visst innrømme at helt behagelig er det ikke å vite om all noden i verden.

På den annen side — for dette har nemlig også en unnen side — så må man også innrømme at det å få lov til å slippe litt av vår jordiske arv ikke er helt så dumt sett fra et pedagogisk synspunkt. Hvis man da forstår å vende pedagogikken litt i retning av seg selv. Det er jo trass i alt en selv som det går ut over, når man skal punge ut. Men, tenk på, at man har mulighet for rent konkret å hjelpe et annet menneske. Større er verden ikke i dag. Ja så er det jo det med administrasjonen. Tenker du bare i det minste i den retning, så lukk lommeboken med det samme, for så har du slemme tanker og du vil allikevel aldri komme til å gi noe som kommer til å bety noe for noen i det hele tatt. Men er det slik at du tror du kan unnvære en slant her og der så gled deg over at det er noen som trenger din hjelp. Og gled deg over at du har mulighet for å dele ditt overskudd med noen andre som ikke har noe overskudd. Du vil nemlig da oppdage at det ligger mye mer i den gamle floskel «det er saligere å gi enn å ta» enn du egentlig tenker over. For hånden på hjertet: Har vi egentlig bruk for noe overskudd? Har vi? Det er noen som har det, og de har bruk for det, fordi de har permanent underskudd. Og det er slett ikke deres egen skyld heller. Den som er fattig er den som ikke har noen å dele med. Men det kan jo forstås på så mange måter, ikke sant?

Svend Åge Rasmussen.

Da den svenske utgaven av den hellige Franciskus' skrifter utkom (med innledning, oversettelse og forklaringer av Emanuel Svenberg og Henrik Roelvink, Gummessons 1979) var det for mange interesserte lesere ubegripelig at helgenens mest kjente bønn, «Herre gjør meg til redskap for din fred», overhodet ikke var med blant de nyoversatte tekstene. Om noe skulle fortjene å bli spredd og få oppmerksomhet så skulle det da akkurat være denne teksten, som beviselig har tiltalt så mange mennesker i vår generasjon. Det finnes ikke den bønnebok som har utkommet etter annen verdenskrig som ikke har tatt den med i innholdsfortegnelsen som «Den hellige Franciskus' bønn». Imidlertid finnes det ikke saklig grunnlag for den påstand at den serafiske patriark selv skulle ha formulert bønnen, selv om tankegangen kan sies å være en utmerket sammenfatning i moderne form av den fransiskanske spiritualiteten. Den almene misoppfatning blir desto mer begripelig ettersom italienske fransiskanere den dag i dag sprer bønnen med ovenfor angitte overskrift. Uvitenhetens mørke turde muligens være så mer tilforlatelig når det kommer fra et hellig sted. Men opplysningens krefter virker, tror forfatteren til disse linjer, med sannhetens uimotståelighet.

Derfor la oss begynne med begynnelsen.

I januarnummeret av det ikke altfor kjente tidsskrift *Annales de Notre-Dame de la Paix* offentliggjordes for første gang i det nådens år 1913 på fransk en bønn av en ikke navngitt forfatter sammen med opplysning om at teksten var hentet fra en brosjyre med tittelen *La Clochette* som det ikke lenger er mulig å få tak i.

Den franske original-teksten lyder:

Seigneur, faites de moi un instrument
de votre paix.

La où est la haine, que je mette
l'amour.

La où est l'offense, que je mette
le pardon.

La où, est la discorde, que je mette
l'union.

La où, est l'erreur, que je mette
la vérité.

La où est le doute, que je mette la foi.

La où est le desespoir, que je mette
l'esperance.

La où sont les ténèbres, que je mette
la lumière.

La où est la tristesse, que je mette
la joie.

O seigneur, que je ne cherche pas tant
d'être consolé,

que de consoler

d'être compris, que je comprends,
d'aitre aimé, que d'aimer.

Car c'est en se donnant que l'on recoit,

c'est en oubliant soi-même que l'on
se retrouve soi-même,

c'est en pardonnant que l'on obtient
le pardon,

c'est en mourant que l'on ressuscite
à l'éternelle vie.

Det finnes flere oversettelser til skandinaviske språk, en av dem er: Herre gjør meg til et redskap for din fred.

La meg bringe kjærlighet der hatet råder,

la meg bringe forlatelse der urett er begått.

La meg skape enighet der uenighet råder,

la meg bringe tro, der tvilen råder,

la meg bringe lys, der mørke ruger.

La meg bringe glede, der sorg og tyngsel råder.

Å, mester, la meg søke,

ikke så meget å bli trøstet, som å
trøste,

ikke så meget å bli forstått som å
forstå,

ikke så meget å bli elsket som å elske.

Ti det er gjennom å gi, at man får,

det er ved å glemme seg selv at man
finner seg selv

det er ved å tilgi andre at man selv
får tilgivelse,

det er ved å dø, at man oppstår
til evig liv.

EN JESU HJERTE-BØNN

Tre år etter at teksten vant større spredning for første gang, fantes den på ny, dels i Vatikanets halvoffisielle organ *L'Osservatore Romano* den 20. januar 1916, dels den 28. januar samme år i den franske katolske dagsavis *La Croix*, som henviser til *Osservatore* som kilde. Men begge bladene trykker teksten med en interessant opplysning. Det sies at bønnen ganske nylig har blitt levert den daværende pave Benedikt XV sammen med andre bønner om fred av en marki de la Rochetulon, utgiver av tidsskriftet *Souvenir Normand*. En tid etter lot kapucinertertiarenes visitator i Reims denne bønnen trykke på baksiden av et kort som forestiller Den hellige Franciskus. Kapucinerne er som kjent en gren av den fransiskanske familien. Han hadde åpenbart lest den i en av de to avisene. Han oppga på kortet at kilden til bønnen var *Souvenir Normand*. Lengst nede på bønnekortet fortalte han at bønnen var en utmerket sammenfatning av det fransiskanske idealet i den moderne verden.

Dette er opprinnelsen til forestillingen om at fredsbønnen skulle være forfattet av Den hellige Franciskus av Assisi. Så langt er saken helt klar. Den mest ambisiøse fremstilling av tekstens historie siden 1913 er skrevet av Frieder Schulz i det trettende bind av *Jahrbuch für Liturgik und Hymnologie* 1968. Schulz analyserer samtlige trykk han kjenner og oversettelser med samme nøyaktighet som om det hadde vært tale om en bønn med ærverdig alder. Han går også ut fra den forutsetning at teksten skulle kunne lede sin opprinnelse tilbake til middelalderen. Ifølge en opplysning skal den nemlig for første gang ha stått i Vilhelm Erobrerens testamente! Bortsett fra det rare i at en person som i første rekke har utmerket seg på grunn av sin selvhevdelse og maktutvikling skulle ha for-

anciskus legende

mulert denne bønnen om fred finnes det ingen bevis for den tesen.

Schulz retter i stedet oppmerksomheten mot den såkalte tiende bønn av Pseudo-Anselm (pro vitii resecandis et virtutibus obtinendis. Trykket i Migne PL 158, 877f). Denne bønnen skal i sin tur gå tilbake på Jean de Fécamp. Men analyserer man innholdet i denne teksten som Schulz henviser til ser man at den bare kan beskrives som en bønn om nåden til å utøve de såkalte barmhjertighetsdyder: medlidenhet, gavmildhet, trøst, hjelp til de nødlidende, skånsomhet mot de som behandlet meg ille, forlatelse, kjærlighet, ydmykhet, osv.

Som fransiskaneren Jerome Poulenc (i Archivum Franciscanum Historicum tom. 68/1975) siden har påvist er det med all sannsynlighet det samme som å gå over bekken etter vann om man absolutt vil søke inspirasjonskildene til fredsbønnen i middelalderen. Poulenc har nemlig gjort oppmerksom på en omstendighet som tidligere forskere har oversett.

— L'Osservatore Romano har i en notis i tilslutning til bønneteksten den 20. januar 1916 gjengitt noen ord fra et takkebrev fra daværende kardinalstatssekretær Gasparri til grunnleggeren av Souvenir Normand i anledning av hans brev til paven. Kardinalen vil særskilt fremføre den Hellige faders takk «for de rørende lovprisninger av Jesu Hellige Hjerte, som så vel motsvarer dette tilbedelsesverdige Hellige Hjertes brennende og heftige lengsel i særdeleshet under de nåværende omstendigheter». Med dette menes naturligvis den første verdenskrig. Osservatorens redaksjon skriver også: «Souvenir Normand har tilegnet den Hellige fader teksten til noen bønner for freden. Blant disse har vi fornøyelsen av å gjengi en som særlig retter seg til det Hellige hjerte.» Den fredsbønn vi kjenner nevner ikke Jesu Hjerte med et eneste ord. Man må derfor anta at rubrikken tydelig anga bønnens hensikt. Ellers blir innholdet i takkebrevet og de redaksjonelle kommentarer uforståelige. Bønnen om fred har altså fra begynnelsen vært tenkt som en påkallelse av Jesu Hjerte.

Den innvielsesformel til Jesu Helligste Hjerte som pave Leo XIII foreskrev i encyklikaen Annum Sacrum av den 25. mai 1899 og som hans etterfølger Pius X foreskrev som årlig andaktsøvelse i 1905 var i begynnelsen av vårt århundre en av de mest utbredte

andaktsøvelser i den katolske kirke. Tre motiver som forekommer i vår bønn finnes nesten ordrett i encyklikaen sammen med fredstanken. Leos formel sier: «Advar deres konge som lever i villfarelsens snare og bedrageri eller gjennom tvedrakt har blitt skilt fra deg. Gjenkall dem til sannhetens havn og troens enhet så at den innen kort tid blir en flokk og en hyrde. Advar også deres konge som dveler i den gamle hedenskaps overtro og avstå ikke fra å redde dem bort fra mørket til Guds lys og rike. Herre la din kirke nyte sikker og uinnskrenket frihet, skjenk alle folk ro og orden (tranquillitatem ordinis).»

Den dualistiske par-delning, villfarelse—sannhet, tvedrakt—enhet, mørke—lys, som følger etter hverandre i denne innvielsesbønn til Jesu Hjerte er med all sannsynlighet forløpet til den moderne fredsbønnen som altså også er rettet til Jesu Hjerte.

Tilknytningen til de såkalte barmhjertighets dyder som stadig vekk forekommer i katekismene kan uten videre ha vært forløp til de andre bønneteser i teksten. Forlate overtredere, gi råd til de som har fart vill, trøste de bedrøvede er jo tre av de åndelige barmhjertighetsdyder.

Det annet parti i bønnen skulle ifølge W. van Dijk (Une prière en quête d'auteur, i Evangile Aujourd'hui 86/1975) være inspirert av et lite skrift med tittelen Dits du frère Gilles d'Assise som vanligvis pleide å inngå som tillegg til franske oversettelser av Fiorretti i slutten av forrige århundre.

Den tredje del av bønnen inneholder en slags evangelisk bekreftelse av de tanker som har blitt fremført. Det dreier seg om parafraser til Jesu ord om selvfornektelse: Gi og dere skal få (Luk. 6, 38). Forlat og dere skal få forlatelse (Luk. 6, 37). Den som vil redde sitt liv skal miste det, den som mister sitt liv skal gjenvinne det (Luk. 17, 33). Den som hater sitt liv i denne

verden, han skal bevare det til det evige livet (Joh. 12, 25).

Den anonyme forfatter til den «fransiskanske» fredsbønnen har altså øst av kilder som var tilgjengelige på hans tid, nemlig epoken før første verdenskrig. Hans poetiske begavelse og overbevisende uttrykksevne på bakgrunn av helstøpt kristen tro har gjort hans bønn til et mesterverk som ikke har tapt noe av sin verdi.

(Signum)

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

**Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

Lars Roar Langslet

Ørnulf Ranheimsæter

ARMENSK PREST ARRESTERT I TYRKIA

Den armenske pater Manuel Demerjan, som siden oktober 1980 har vært sporeløst forsvunnet, sitter arrestert i Istanbul og venter på å bli stilt for retten i Solmiyø, anklaget for å ha innført fra Jerusalem lydbånd med «antityrkisk innhold» og deklarasjoner mot den tyrkiske stat. Etter at Demerjan ved sin innreise til Tyrkia i oktober forsvant, har armenske kretser i Midt-Østen fryktet for at han var blitt arrestert og myrdet. Etterforskninger fra Kirkenes Verdensråds side førte ikke fram.

Tyrkias stedfortredende statsminister, İlhan Öztrak, har nå lettet på sløret overfor et katolsk nyhetsbyrå. Demerjan var ifølge ham blitt arrestert på grensen etter at man hadde funnet adressen til en tyrkisk terrorist i hans bagasje.

PAVELIG UTMERKELSE TIL TO NORDMENN

Storingsrepresentant Lars Roar Langslet og overlærer ved Statens Kunst- og Håndverkskole, grafikeren Ørnulf Ranheimsæter, er blitt utnevnt til henholdsvis kommandør og ridder av den pavelige Ordine di San Gregorio Magno (Den hellige Gregor den Stores Orden).

Lars Roar Langslet har fått Kommandørkorset med sølvstjerne for sin over 15 år lange bemerkelsesverdige innsats som leder av Den katolske kirkes norske Sprogkommisjon som i disse dager legger siste hånd på den norske utgave av det latinske Missale Romanum (Romerske Messebok) som fremsto i gjennomgripende fornyet utgave etter det annet Vatikan-konsil.

Ørnulf Ranheimsæter har fått Ridderkorset for sin lange og engasjerte innsats for Den katolske kirke på en rekke forskjellige felt, spesielt innenfor rammen av den norske katolske Kommisjon for Kirkekunst samt ovennevnte Sprogkommisjon.

Biskop John W. Gran overrakte utmerkelsene på Pavestolens vegne ved en enkel høytidelighet fredag 6. mars.

John W. Gran
(biskop)

SØR-AFRIKANSK ERKEBISKOP DEMENTERER GERILJAVENNLIG UTTALELSE

Den katolske erkebiskop av Durban i Sør-Afrika, Denis Hurley, har dementert at han i et intervju med en zimbabwiansk reporter skal ha uttalt at det trengs flere baser for geriljakrigen mot Sør-Afrika. Han var av vesen en fredens mann, sa Hurley ved hjemkomsten til Durban, og understreket at han ikke kunne se at en revolusjonær krig ville ha noen sjanse til å lykkes i Sør-Afrika. Den påståtte uttalelse om nødvendigheten av mer hjelp til geriljaen i Zimbabwe har sin opprinnelse i intervjuerens egen ønsketenkning, påsto Hurley. Intervjuet hadde fremkalt heftige angrep på den katolske kirke i sør-afrikanske medier.

nons livsstil og religiøse oppfatning ikke stemmer overens med vanlig kristen holdning. En blir heller ikke helgen fordi om en er verdenskjent eller blir en gal manns drapsoffer. Men, fortsetter presten, John Lennons idealer som kommer til uttrykk i sanger som «All you need is love» (Alt du trenger er kjærlighet) og «Give peace a chance» (Gi freden en sjanse) kommer nær opp til Jesu budskap. Presten ser derfor ingen hindring for at disse sidene av Liverpools kjente sønn skulle kunne brukes i evangelisk, kristen sammenheng.

Festivalen fant sted den 29. mars i Liverpools domkirke.

KIRKELIG FREDSFESTIVAL TIL MINNE OM JOHN LENNON

Liverpool (Church Times/NØP): Etter et mislykket forsøk på å lage en minnegudstjeneste ved John Lennons bortgang i desember, har sokneprest Edward Patey satt i gang forberedelser til en freds-festival i domkirken i Liverpool. Arrangementet har vakt en storm av protester i den anglikanske kirke i England. Freds-festivalen skal ta utgangspunkt i Lennons tekster og komposisjoner. På tross av alle reaksjonene dette arrangementet har vakt, har Patey også fått stor støtte for idéen.

I menighetsbladet til domkirken i Liverpool skriver soknepresten at Len-

Husk
fasteaksjoneu 1981

Caritas giro nr. 2 02 08 81.

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Kardinal Hume tar bladet fra munnen

Kardinal Hume har reagert meget sterkt på den britiske presses anmeldelse av Robert Flemings TV-dokumentarfilm om Basil Hume, O.S.B. som for en tid siden ble vist av det britiske fjernsynsselskap Thames.

Filmen viser kardinalens liv fra barndommen opp gjennom skoletiden, kallet til klosterlivet og studietiden. Hans virke som lærer ved klosterscholen i Ampleforth, hans valg til abbed og hans utnevnelse til erkebiskop av Westminster. Den annen halvdel av filmen er konsentrert om kardinalens innflytelse i erkebispedømmet, i Storbritannia og i kirken som helhet.

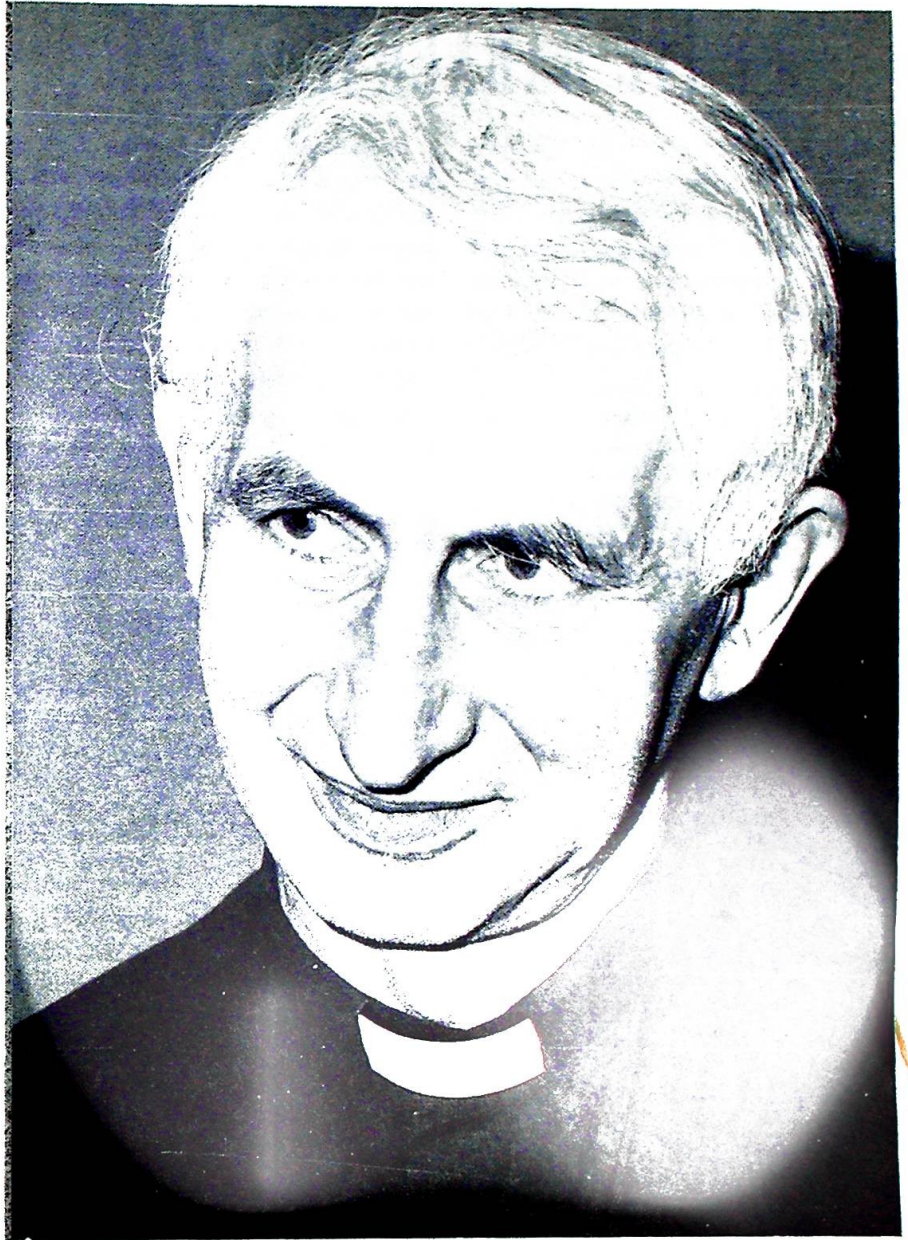
Ifølge filmen forklarer kardinalen verdien av sølibatet, men understreker samtidig at det betyr å mangle samhørighet og støtte, noe som ikke tydelig nok kan understrekes. Han snakket også om sitt håp om kirkens enhet, men overhørte den provoserende bemerkning om at det kunne hende meget fortere enn forventet. «Vi kunne bli overrasket», sa han.

Bare hans bemerkninger om sølibatet ble gjengitt i avisenes overskrifter. Han kommenterte dette overfor pressen slik:

«Det er sørgelig når dagspressen bare sakser enkelte ting ut fra et langt fjernsynsprogram, og bare det som refererer til det menneskelige og følelsesmessige, som for eksempel det offer som ligger i en samvittighetsfull overholdelse av sølibatet og min personlige interesse i konkurranse-idrett. Det er som om man absolutt skal trivialisere prestens rolle og det store virkefelt som hans arbeid har.»

«Jeg vil gjerne gjøre det helt klart at den latinske sedvane angående prestenes sølibatsplikt har dype røtter i vår katolske tradisjon. Jeg vil også sterkt understreke den store verdi som kallet til sølibat i seg selv har, og som jeg på ingen måte har satt spørsmålstegn ved.»

«Jeg synes at den filmen som Robert Fleming har laget er en virkelig ærlig

og fin måte å tegne noen av de ting på som har hatt betydning i mitt liv, hvor forvirrende de nok må synes for meg på mange måter.»

«Naturlig nok måtte man velge ut og selvfølgelig må andre som man har talt med stå helt fritt og uttrykke sine egne meninger. Jeg ønsker ikke at seerne skal tro at Flemings utmerkede arbeid bare skal innskrenkes til en enkelt bemerkning om sølibatet løstrevet fra resten av filmen.»

(Catholic Herald)

St. Olav brakte i nr. 4 en notis om kardinal Hume, hvor han skulle ha uttrykt savnet av en livsledsagerske. Det er bl. a. det kardinalen her henlyder til.

Lytt til Vatikanradioen. Se side 14.

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

JA TIL BARNEDÅP – MEN!

Washington (NC)/Katolsk Orientering. — Vatikanets troselærekongregasjon har igjen bekreftet tradisjonen med barnedåp. Den sier dog at et ønske om å få et spedbarn døpt bør avslås hvis det ikke er sikkerhet for at barnet vil få «en virkelig oppdragelse i kristen tro og liv».

Innvendinger

Dokumentet bemerker at undertiden mener prester at det er bedre å utsette dåpen til en alder hvor barnet selv kan påta seg en forpliktelse, ja i noen tilfeller helt til en voksen alder. Men i det dokumentet ser på kirkens lære gjennom alle tider sier det: «Både i østen og vesten har sedvanen ved å døpe spedbarn vært betraktet som en regel som har blitt gitt videre i uminnelige tider... Da de første tegn på barnedåp dukket opp i det annet århundre, fremstilles dette aldri som noe nytt.»

Dokumentet siterer flere pavers og konsilers lære som går inn for barnedåp. Denne lære forklarer dokumentet ved å minne om Jesu befaling til apostlene om å undervise og døpe alle folkeslag. «Overleveringen av troen og barnedåpen er nært knyttet til denne befaling fra Herren,» sies det videre, «og de er en del av kirkens sendelse som er universal og ikke kan opphøre med å være universal.» Den universale sendelse sikter på barn som på voksne, heter det i dokumentet.

Tegn på tro

«Den kjensgjerning at spedbarn ikke kan bekjenne en personlig tro forhindrer ikke kirken i å skjenke dem sakramentet fordi det faktisk er sin egen tro den doper dem inn i», fortsetter dokumentet.

Dokumentet kommer også inn på de innvendinger som også i våre dager ofte fremføres mot barnedåp og sier i den forbindelse: «Dåpen er ikke bare et tegn på tro men også årsak til tro.

Et barn er en person lenge før det kan vise det ved frivillige og bevisste handlinger, og som person kan det ved dåpen bli et Guds barn.» — «Senere når barnets bevissthet og frihet våkner har disse evner krefter til disposisjon som ved dåpens nåde har blitt innplantet i barnets sjel.»

Foreldre innskrenker ikke et barns frihet ved å la barnet døpe, for «det eksisterer ikke noen ren menneskelig frihet som er immun for påvirkninger i det hele tatt. Og på det naturlige plan foretar foreldrene valg for sine barn. Valg som er avgjørende for barnets liv og dets orientering mot sanne verdier». Om et menneske er døpt eller ei så er hver eneste en, en skapning med plikter overfor Gud.

Dåp kan nektes

Dokumentet fastslår to prinsipper som skal lede den pastorale praksis:

«Dåpen som er nødvendig for frelsen er Guds kjærlighets tegn og metode som befri oss fra arvesynden og skjenker oss delaktighet i det guddommelige liv. I seg selv bør ikke disse velsignelsesrike gavene til barna utsettes.»

«Det må være sikkerhet for at disse gavene kan vokse ved en virkelig oppdragelse til tro og kristent liv for at sakramentets mening kan oppfylles. Som regel bør forsikringen om dette gis av foreldre eller nære slektninger selv om det innen menigheten kan finnes erstatning for dem. Men hvis det ikke er virkelig sikkerhet, kan det være grunn til å utsette sakramentet, og hvis de bestemt ikke er til stede bør sakramentet nektes.

Når det dreier seg om «troende familier» understreker dokumentet det ønskelige i at foreldrene forbereder seg til dåpen og ansvaret ved barnets religiøse opplæring. — Allerede innen barnets fødsel. Dåpen bør finne sted «i de første uker etter fødselen» eller før hvis barnet er i livsfare, sier dokumentet.

MUNN TIL ØRE-METODEN ER «DEN NORMALE FORM» FOR MOTTAKELSEN AV BOTENS SAKRAMENT

Botsandakten bør bare finne sted når sterke pastorale grunner taler for det

Under en audiens for skriftefedrene ved Romas hovedkirker sammen med Den hellige stols storpenitentiar, kardinal Guiseppa Paupini, har pave Johannes Paul II bekreftet «munn til øre-metoden» som den normale måten å motta botens sakrament på. Han pekte også på at han selv på langfredag siste år hørte skrifte i Peterskirken. Han oppfordret skriftefedrene til aldri å unngå noe besvær i tjenesten for dette sakramentet. Det skal være «mer og bedre enn nokså mye menneskelig oppmuntring, psykologisk teknikk eller didaktiske og sosiologiske utveier. Fordi det simpelthen former og danner den kristne syndsbevissthet og samvittighet».

Kun «når tungtveiende pastorale grunner taler for det og etter «nøyaktige og ubetinget nødvendige retningslinjer» kan felles botsandakter på menighetsplan og i grupper tillates. Paven betonte «den pinlige samvittighetsfulle oppfyllelse av disse normer» og erindret om at i fall en og annen skulle falle i dødssynd så har man plikt til selv etter en botsandakt nøyaktig å bekjenne denne. Tridentinerkonsilets lære om skriftemålet «er stadig vekkt gyldig og forblir alltid gyldig i kirken».

Det går også fram av denne lære «at den verdige mottakelse av Alterets Allerhelligste Sakramente forutsetter et forutgående skriftemål, når en er seg en dødssynd bevisst».

Forts. side 15

PAVEN PÅ BESØK TIL KIRKENES VERDENSRÅD?

Vatikanet (NC/NØP): Pave Johannes Paul II vil sannsynligvis besøke Kirkenes Verdensråd i Geneve i løpet av sommeren 1981. Hensikten med besøket vil bli å drøfte et nærmere samarbeid mellom KV og Vatikanet. Man antar at Paven også vil delta på møtet i FNs internasjonale arbeiderorganisasjon ILO.

Det var pave Paul VI som sist besøkte KVs hovedkvarter i Geneve og ILOs kontorer. Det skjedde i 1968.

VANSKELIG TSJEKKISK BISKOP I ROMA

Den 75-årige apostoliske administrator for det tsjekkiske bispedømme Olomouc, Josef Vrana, var tidlig i februar kalt til audiens hos pave Johannes Paul II i Vatikanet. Det er et spenningsfullt forhold mellom biskop Vrana og Vatikanet pga. biskopens støtte til den kommunistvennlige presteforening «Pacem in Terris». Josef Vrana ble i 1972 viet til biskop på den betingelse at han brøt med «Pacem in Terris», men kort etter uttrykte han sin fortsatte støtte til foreningen. De kommunistiske myndigheter har ved flere forhandlinger med Vatikanet forsøkt å få Vrana utnevnt til residerende erkebiskop i Olomouc, mot at Vatikanet uhindret kunne sette «sin» mann på erkebispestolen Trnava i Slovakia. Vatikanet har hele tiden avslått. Heller ikke de seneste forhandlinger mellom Praha og Vatikanet, som ble avsluttet i januar, ser ut til å få konkrete resultater.

BASKISKE BISKOPER FORDØMMER TORTUR

To biskoper i Spanias baskiske landsdel har nylig fordømt polititorturen i landet. De to, biskop Luis Mariade Larrea y Legarreta av Bilbao og Jose Maria Setien Alberro av San Sebastian, krevde bedre rettsbeskyttelsesgarantier for arrestanter og endring av den spanske anti-terrorlov, som gir politiet anledning til å holde arrestanter isolert ti dager uten kontroll. Biskopenes fordømmelse kom kort etter at det ble kjent at en tretti år gammel mann, mistenkt for å være ETA-terrorist, døde etter ni dagers fengsling — angivelig pga. polititortur.

NY GRESK-ORTODOKS PATRIARK I JERUSALEM

Den gresk-ortodokse hellige synode har valgt den tidligere erkebiskop av Amman i Jordan, Theodoros Karivalis til ny patriark i Jerusalem. Han etterfølger patriark Benediktos, som døde i desember 1980. Patriark Theodoros ble født i 1923 på den greske øya Chios og ble bispeviet i 1962.

FRANSK ERKEBISKOP FORSVARER GEISTLIGE MILITÆRNEKTERE

De prester som har sendt tilbake sin vernepliktsbok og nekter å betale den bot de derfor er blitt ilagt, er verken rotøkopper eller drømmere. Med disse ord har nylig erkebiskop Andre Bontems av Chambéry i en erklæring stilt seg bak disse geistlige. Erkebiskopen reagerte med sin erklæring på et kommuniqué fra franske reserveoffiserer, hvor disse prester ble beskyldt for ikke å oppfylle sin borgerplikt. Reserveoffiserene hadde betegnet militærnektning som mer et uttrykk for feighet enn for idealisme. I Frankrike er geistlige ikke fritatt for militærtjeneste, og kan bli innkalt på nytt igjen etter tjenestetiden.

ZAMBIAS REGJERING KRITISERER KATOLSK AVIS

Den katolske zambesiske avis «The Mirror» har i den senere tid pådratt seg økende kritikk fra regjeringshold i Lusaka. Etter at Zambias informasjonsminister allerede før utgangen av forrige år hevdet at avisen førte en negativ linje overfor det offentlige og ga et fordreid bilde av landets førende politiske personligheter, har nå selveste president Kaunda kritisert avisen. Han beskylder den for stadike angrep på regjeringspartiet UNID og den zambesiske regjering. Kirkens ledere burde skamme seg over å misbruke pressen egennyttig, sa Kaunda. Hvis biskopene mener at noe ikke er som det skal i partiet, burde de stå fram åpent med det, og ikke gjemme seg bak «Mirror», sa presidenten.

Kirken i Zambia har i noen tid ment å merke en stadig sterkere marxistisk innflytelse i regjeringspartiet, og man er nå redd for at «Mirror», landets eneste parti-uavhengige avis, vil bli forbudt.

PAVEN INNBUDT TIL BOLIVIA

Den bolivianske katolske bispekonferanse har invitert paven til å besøke Bolivia i 1983. Det året er valfartsstedet Copacabana ved La Paz fire hundre år gammelt.

FORSTERKET RELIGIONSKAMP I SOVJETISK AZERBAJDZHAN

De kommunistiske delegerte i den sovjetiske delrepublikk Azerbajdzhan i Kaukasus har på sin 30. partikongress gått inn for en forsterket ateistisk kampanje. I en erklæring gjengitt i dagsavisen «Baku-arbeideren» i Baku oppfordret nylig partifunksjonærene til en «resolutt kamp mot de gammelmodige religiøse seremonier og riter som strider mot den sosialistiske livsstil». Tilsiktet var bl. a. de muslimske bryllupsseremonier, «ekstremt kostbare bryllup med utpreget merkantilt tilsnitt». Storparten av Azerbajdzhans befolkning sogner til islam. Partifunksjonærene anbefalte videre at man støttet sterkere opp om innhøstingsfestene og andre ikke-religiøse fester.

ALGERIES KOPTISK-ORTODOKSE MENIGHET FRATATT KIRKE

I januar ble den lille koptisk-ortodokse minoritet i Algerie, som anslås til rundt 1500 troende, fratatt sin kirke Sainte-Marcienne i Alger. Det var ministeriet for religiøse anliggender som hadde bestemt at kopterne ikke kunne få beholde sin eneste kirke i landet, som den katolske erkebiskop i Alger, kardinal Leon-Etienne Duval, hadde latt dem overta i 1975. Isolert sett er regjeringens tiltak mot kopterne ikke av stor betydning, men de algirske kristne er likevel alarmert. Islam er statsreligion i Algerie, men den kristne minoritet er hittil blitt innrømmet den nødvendige toleranse. Man er nå redd for at tiltaket mot kopterne signaliserer en mer fanatisk islamsk religionspolitikk.

AFRIKANSK BISKOP OVERTAR I NAMIBIA

En afrikansk biskop har overtatt som leder for det katolske bispedømme Windhoek i Namibia. Den nye biskop er 46-årige Bonifatius Hauxiku, som tidligere var hjelpebiskop i Windhoek under den avgående biskop, tyskfødte Rudolf Koppmann.

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen ^{a/s}

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Order alt

Egen parkeringsplass

EKSPERIMENT-GUDSTJENESTER I BRITISK TV

London (NC/NØP): Det britiske kringkastingselskapet BBC har planene klare for ni TV-gudstjenester der seerne skal ta aktiv del i gudstjenesten. Gudstjenestene skal overføres fra private hjem og skal bestå av bilder, musikk, opplesing og bønn. Seerne vil bli oppfordret til å ha en bibel og et stearinlys for hånden. Programmene skal være direkte sendinger, med temaer som «nyheter», «bevegelse og ro», «naboer» og «vann».

Blant programlederne er flere kirkesamfunn representert, blant andre en dominikanerinne, en benediktiner-munk og en metodistprest.

I et prøveprogram som ble vist for pressen, var gudstjenesten bygget opp omkring nyhetene i avisene den dagen. Programmet avsluttet med at presten som ledet, brøt brødet sammen med en som var til stede i leiligheten der programmet var laget.

De som har ansvaret for programmene sier at i de gudstjenestene der de skal «bryte brødet», vil seerne bli oppfordret til selv å dele brødet med hverandre som et tegn på fellesskap. Denne sekvensen er ikke ment som en nattverd, men som et tegn på at mennesker deler med hverandre, slik tradisjonen er i de ortodokse kirker. Her er det vanlig at menigheten deler vel-signet brød med hverandre ved avslutningen av messen.

BIBELN PÅ 1710 SPRÅK

Oslo (KIT): Deler av Bibelen fantes ved årsskiftet på 1710 språk og dialekter, melder De forente bibelselskapers informasjonstjeneste fra Stuttgart. Hele Bibelen finnes på 275 språk, Nytestamentet på ytterligere 495 språk og bibeldeler/bibelbøker på enda 940 språk. Dette betyr likevel ikke at Bibelen fortsatt trykkes på alle 1710 språkene. Noen av disse språkene er i dag døde, eller nesten døde. To språk fikk oversatt hele Bibelen i fjor, mens 24 språk fikk Nytestamentet for første gang. De siste ti årene har deler av Bibelen kommet på 299 nye språk.

KATOLSKKE PRESTER I IRAN REHABILITERT

På offisielt iransk hold har man nå erklært at de tolv katolske salesianerpater ved Andisheh-skolen i Teheran, som i august 1980 ble anklaget for sionistiske spioner og utvist, er uskyldige. Man regner med at prestene etter hvert vil få anledning til å reise tilbake til Iran og gjenåpne Andisheh-skolen, som har et meget godt ry i den iranske hovedstad. Vatikanets apostoliske nuntius i Teheran, erkebiskop Annibale Bugnini, siterte i et møte med pressen et brev fra Irans generalstatsadvokat ayatollah Ali Qodussi, hvor det fremgår at myndighetene ved sin grundige gjennomgåelse av beslaglagte dokumenter fra Andisheh-skolen ikke hadde funnet noe som ga grunnlag for å tro at prestene hadde bedrevet spionasje for Israel.

I august 1980 ble alle katolske skoler i Iran stengt etter en kampanje mot kirke. Senere på høsten ble noen av skolene gjenåpnet, etter at den melkittisk-katolske palestiner, erkebiskop Hilarion Kapoudji, hadde hatt samtaler med religiøse ledere i Iran. Av kirkens 16 skoler er nå 7 i drift igjen.

NEI TIL BILDE AV SYKE GHANESERE

Oslo (KIT): Etter et besøk i Etiopia nylig, har medlemmer av Den presbyterianiske kirke i Ghana bedt om at europeiske kirker slutter å bruke nedslående rapporter og bilder av syke og utsultede afrikanere når de samler inn penger til hjelp til Afrika. Ghaneserne beskylder europeiske misjonærer og hjelpearbeidere for å sende hjem ensidige rapporter og bilder av nakne og lidende mennesker i det nordlige Ghana for å vise hvor tilbakestående landet er. Dette er ikke et korrekt bilde av Ghana, mener de. Da gruppen besøkte en kirke i Utrecht i Nederland, reagerte de kraftig på at de ble ønsket velkommen med bilder av nakne og syke ghanesere. Selv om det var godt ment fra hans side, ba den nederlandske presten om unnskyldning for dette.

100 000 BIBLER I TSJEKKOSLOVAKIA

Oslo (KIT): Myndighetene i Tsjekkoslovakia ga nylig tillatelse til at Den romersk-katolske kirke i landet kan trykke 100 000 kopier av den nye tsjekkiske bibeloversettelsen som kom i 1979. Fra før har Det tsjekkiske bibelselskapet fått trykke 120 000 kopier av denne tverrkirkelige oversettelsen.

KARDINAL HUMES VISJONER

Mot slutten av en dag under den siste bispesynoden i Roma da de forskjellige grupper redegjorde for sitt arbeid men ingen helt nye synspunkter var kommet fram, tok erkebiskopen av Westminster, kardinal Hume, til orde. Han talte uten manus, så hans innlegg har bare blitt referert muntlig:

— Skjønt jeg anstrenger meg for å lytte oppmerksomt på det som har blitt sagt her i aulaen, hender det at jeg sovner. Så drømmer jeg, og kanskje har jeg til og med visjoner. Jeg kunne tenke meg å fortelle om to slike:

1. Jeg så en festning som var veldig flott. Det var soldater der inne, både tapre og meget lydige. De var innforstått med å gi sitt liv for «sannheten», som de sa. Det var bare en vanskelighet: Igjennom festningens tykke murer kunne de ikke høre hva folk pratet om utenfor.

2. Jeg så også et pilgrimstog på vandring. Pilgrimene lette etter veien og visste ikke hvor den gikk hen, ved veikanten sto det mange gamle og utydelige veiskilte. I alle fall var man klar over hvilken vei man ikke skulle gå, men det var vanskelig å se hvor man egentlig skulle vende seg. Til sist hadde jeg mareritt: Jeg så at pilgrimene jo hadde sine ledere. Disse forsøkte å pusse opp de gamle skiltene. Men dessverre — med en meget dårlig farve.

Da jeg våknet husket jeg ordtaket: «Stol ikke på dine drømmer — overdriver de kanskje ikke?»

I parentes kan det bemerkes at dette innlegget høstet bifall. Den første applaus ved synoden.

(Signum)

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

KIRKELIG URBEFOLKNINGS- KONFERANSE TIL HØSTEN

Oslo (KIT): Kirkenes Verdensråd planlegger å holde en konferanse om urbefolkningsspørsmål i Geneve til høsten. KVs plan for å bekjempe rasisme, PCR, har nå også fått norsk bidrag til sin dokumentsamling om dette emnet. Materialet er samlet av Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, og dekker Alta—Kautokeino-saken, spørsmålet om samenes stilling i Norge og norske kirkelige kommentarer til dette.

På møtet i KVs rådgivningsgruppe for menneskerettsspørsmål, som finner sted ved Montreux i Sveits denne første uken av mars, har samespørsmålet også vært oppe. Den norske representanten i gruppen, prost Gunnar Stålsett, orienterte om dette da han og hans svenske kollega ga et overblikk over menneskerettens stilling i Norden. Materialet som Mellomkirkelig Råd har samlet, ble lagt fram på møtet.

Etter at den tilspissede situasjonen i Alta—Kautokeino-utbyggingen foreløpig er over, er det ikke ventet at KVs menneskerettsgruppe vil uttale noe spesielt om samenes stilling i Norge. Men det er klart at KV, via denne gruppen og Planen for å bekjempe rasisme, fortsatt vil være opptatt av urbefolkningsrett til tradisjonelle landområder.

Gunnar Stålsett sier at Den norske kirke bør være representert av samer når urbefolknings-spørsmål skal drøftes i internasjonal kirkelig sammenheng.

HUSK CARITAS
giro nr. 2020881

NYTT MEKLINGSTILBUD FRA EL SALVADORS BISKOPER

De salvadoreanske biskoper har nylig fornyet sitt tilbud om meglings mellom regjeringen og opposisjonen i landet. Biskopene fastholder at de alvorlige politiske og sosiale problemer i El Salvador bare kan løses ved dyptgripende forandringer, men vil ikke støtte den offensiv Den Revolusjonære Demokratiske Front startet i januar.

Etter at FDR-offensiven i januar slo feil, hevder dens leder Hugo Navarrete at kirken støttet geriljakampen. Erkebiskop Riveras pressekontor i San Salvador avviser imidlertid dette, og viser til at bare en mindre gruppe prester, søstre og legfolk fullt ut hadde sluttet seg til FDR, og at denne gruppe ikke var representativ for kirken. Kirken ønsker desto mer å bidra til fred og rettferdighet i El Salvador som en megler og formidler mellom regjeringen og FDR.

Den kirkelige støtte til FDR-geriljaens offensiv var mer entydig ved dens begynnelse i januar. Da gikk ti katolske og to protestantiske organisasjoner ut med en erklæring om at oppstanden var moralsk forsvarlig fordi folket hadde vært undertrykt så lenge, og ingen annen utvei forelå enn opprør. Senere har erkebiskop Arturo Rivera y Damas gjort gjeldende at de betingelser kirken stiller for et rettferdig opprør ikke var oppfylt.

Blant de betingelser den katolske kirke tradisjonelt setter for at et opprør kan rettferdiggjøres, er at folket utsettes for graverende og vedvarende undertrykkelse, at alle rimelige fredelige midler for å oppheve undertrykkelsen er blitt gjennomført, at opprøret har gode sjanser for å lykkes, og at man har gode garantier for at tilstandene etter oppstanden blir bedre enn tidligere.

Oppstanden i januar, som altså slo feil, kom dermed i konflikt i det minste med en av betingelsene: Nemlig at oppstanden må kunne lykkes.

ØKUMENISK FASTE-AKSJON I PARIS

Paris (La Croix/NØP): Den lutherske kirke i Paris har tatt initiativet til en økumenisk fasteaksjon fram til påske. I kirken skal det i fastetiden holdes prekenes av katolske, ortodokse, reformerte og lutherske prester. Tema for prekenene er hentet fra Davids «syv botssalmer» i det Gamle Testamente.

Vår kjære

SØSTER MARIA ANSELMA ZÜNDORF

døde på Grefsen, den 12. mars 1981, i en alder av 88 år, etter 66 års klostertliv.

Vi anbefaler vår medsøster til de troendes forbønn.

ST. JOSEPHSØSTRENE

ESQUIVEL DELER FREDSPRIS MED HELDER CAMARA

Paris (La Croix/NØP): Argentineren Adolfo Perez Esquivel har symbolsk delt sin Nobels fredspris med biskop Dom Helmer Camara. Det var på en sammenkomst for småbønder der også den «røde» biskop var til stede, at Esquivel erklærte at han ville overdra fredsmedaljen til Camara, som han anså som sin læremester og forbilde.

RASEDISKRIMINERINGEN I SØR-AFRIKA MÅ AVSKAFFES

Pretoria (NØP): Ved åpningen av den årlige bispekonferansen i Sør-Afrika, har lederen for økumeniske spørsmål i den Hollandske reformerte kirke, pastor Dr. P. Roussouw bedt om at det må bli opprettet en felles økumenisk kommisjon med den katolske kirke.

Kommisjonens oppgave blir blant annet å rydde ut misforståelser mellom den Hollandske reformerte kirke og den katolske kirke i Sør-Afrika. I det ukelange møtet for de sør-afrikanske biskopene, som ble avholdt i Pretoria, var det også til stede representanter fra de anglikanske, metodistiske, presbyterianske og evangelisk-lutherske kirkesamfunnene.

Forslaget ble godt mottatt av alle parter. Som oppgave for kommisjonen trakk Dr. Roussouw fram arbeidet for en «åpen» skole, det vil si en felles skole for hvite og fargede elever, og en endelig avskaffelse av rasediskriminering i Sør-Afrika.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i> Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.: sønd.: (eng)	14.00 9.30 19.00	— 11.00 —
<i>St. Hallvard kirke, Frans'kanerne,</i> Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne,</i> Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villav kapell, Montebello,</i> Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23,</i> tlf. 21 23 55		9.00	11.00
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden,</i> tlf. 212587			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: sønd.:	18.30 8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: sønd.:	19.00	11.00
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i> <i>Florida kapell, Nygaardsgt. 124</i>	sønd.:	9.30 19.00	
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	lörd.: sønd.:	13.00 8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Krstian V's pl. 1, tlf. 81 168		9.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751	lörd.: sønd.:	18.00	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: sønd.:	18.00	11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken,</i> Wedemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: sønd.:	18.00	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	sønd.:	9.00	10.30
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lörd.:	18.00	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35		19.00	10.45
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20,</i> tlf. 24 25 69		9.15	10.30
STAVANGER: <i>St. Sviithus kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lörd.: sønd.:	17.00 8.30 9.30	11.00
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i> Finne, tlf. 12 510			Efter avtale
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 B'skopen og prestegården, tlf. 21 214		9.00	11.00
<i>St. Elisabeth hospital, Ila,</i> tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eystens sykehjem, Jernbanegt. 29</i>			11.00
MOLDE: <i>St. Sanniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ALESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Norgesund, tlf. 37 558	lörd.: sønd.:	17.00 8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Stor-</i> <i>gt. 94. Sogneprestens tlf. 84 277</i>	lörd.: sønd.:	18.00	11.00
<i>St. Elisabethstretene,</i> Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.:	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 11 447		19.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sanniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 61 501	lörd.: sønd.:	15.00	10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken,</i> Hårekgst. 82			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke,</i> Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			Efter avtale

Vatikanradioens sendinger på Norsk/dansk høres hver mandag kl. 20.15 norsk tid. Ennvidere sendes på vietnamesisk to ganger daglig. Kl. 13.30 på 16 m og 13 m båndet og kl. 00.00 på 31 og 19 m.

28 PROFESSORER AVSKJEDIGET FRA PAVELIG UNIVERSITET I BRASIL

Avskjedigelsen av 28 professorer fra det pavelige universitet i Rio de Janeiro i Brasil har vakt stor oppsikt og strid i akademiske kretser i landet. I et åpent brev til rektor for det katolske universitet, jesuittpater Joao Augusto MacDowell, har professorer fra 15 brasilianske fakulteter uttrykt sin skepsis til MacDowells begrunnelse for oppsigelsene, nemlig at universitetets finanser ikke er gode nok.

I protestskrivet understreker profesorene at de avskjedigede alle bekjenner seg til kristendommen, og at det ikke er noe i deres undervisning som strider mot den katolske lære: Vel å merke hvis det ikke dreide seg om en tilbakestående og autoritær versjon av katolisismen.

KIRKEKOMITÉ SER PÅ ØST-EUROPA

Oslo (KTK): Forholdene i Øst-Europa blir viktigste post på dagsordenen når Komitéen for internasjonale spørsmål (KISP) under Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke samles til sitt vårmøte i Oslo 27.—28. mars. En annen hovedsak på møtet blir hvordan KISP og andre kirkelige utenriksinstanser kan nå norske menigheter bedre enn de gjør i dag.

KISP-møtet skal ta for seg dagens Øst-Europa på bred front. Universitetsstipendiat Jardar Seim skal snakke om øst-europeisk politikk og kultur, prost Gunnar Stålset skal se på menneskerettens situasjon og KISP-for-

B Ø K E R :

Goodier S. J.: **FIFTY MEDITATIONS ON THE PASSION**
Kr. 10,50.

Martin Hengel: **JEWS, GREEKS AND BARBARIANS**

Martin Hengel er professor i tidlig jødedom og Nye Testamente ved universitetet i Tübingen. I denne boken har han laget et resymé fra sin tidligere — nå klassiske — studie av jødedommen og hellenismen. Han viser hvordan den greske innflytelsen på jødedommen var langt større enn tidligere antatt. Han beskriver også de politiske, sosiale og kulturelle trekk ved den hellenistiske verden og spør i særdeleshet hvordan det var mulig for en ikke-greker å innordne seg dem. 173 s. Kr. 78,00.

Louis J. Lekai: **THE CISTERCIANS, Ideals and Reality.**

Louis J. Lekai er kanskje vår tids ledende historiker på cistercienserordenens område. Han er selv medlem av ordenen og også professor i historie ved University of Dallas. I boken leverer han en detaljert oversikt over ordenen, grunnlagt i 1098 i Citeaux, og hvis mest kjente skikkelse var St. Bernard. 500 s. Kr. 256,00.

Tore Nyberg: **ST. PETERS EFTERFØLGERE I BRYDNINGSTIDER.** Dansk. En nydelig liten bok å ha i fasten. Lommeformat med femti betraktninger. Vi siterer fra forfatterens forord: «Inspirasjonen til at beskæftige mis med bogens emne fik jeg i forbindelse med den opgave at skrive artiklen „Universalkyrka" til Kulturhistorisk Leksikon For Nordisk Middelalder. Foreliggende bog prøver at få sagt noget af det, som ikke kan rummes i en leksikonartikel. Bogens sigte er dog først og fremmest populært at skildre nogle træk i en svært overskuelig tidsperiode, hvor sindene var opfyldt af problemer, hvis betydning ikke altid er helt let at forstå for nutidige læsere.» 188 s. Kr. 189,00.

Med henblik på 1. kommunion har vi tatt inn noen få av

HJEMMETS ILLUSTRERTE BARNEBIBEL, før kr. 189,00, nå nedsatt til kr. 99,00.

TORS DAG HOLDER VI ÅPENT FRA KL. 9 — 18.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.
Åpent kl. 9—16, lørdager 10—14.
Torsdag 9—18.

mannen, sokneprest Sverre Smaadahl, skal ta for seg forholdene for kirkene.

For øvrig skal KISP få aktuelle rapporter fra Cuba, ved ett av komitémedlemmene som nylig har vært der, bibelskolelærer Bjørn Willoch. Og fra Kirkenes Verdensråds menneskerettsgruppe som sitter samlet ved Montreaux i Sveits denne første uken i mars, med Gunnar Stålsett som norsk representant. Konferansen for sikkerhet og samarbeid i Europa, som fortsatt sitter sammen i Madrid, vil også KISP få rapport om.

KISPs og Mellomfolkelig Råds arbeid med å øke kontakten til grasrota i norske menigheter skal drøftes på grunnlag av notater fra tre av medlemmene. Forholdet i dag er at de kirkelige utenriksorganene ikke har like gode kanaler til menighetene som innenriksorganer som Kirkerådet har.

Komitéen for internasjonale spørsmål skal også høre rapporter fra sine underkomitéer for menneskeretter, nedrustning og utviklingsspørsmål.

Munn til øre . . .

(Forts. fra side 10)

Skriftfedrene ved de fire romerske patriarkalbasilikaer, St. Peter, St. Johannes i Lateranet, St. Maria Maggiore og St. Paul utenfor murene tilhører alle fransiskanerordenen, dominikanerne eller benediktinerne. Størpønitiaren, for tiden kardinal Pappini, er formann for «Tribunalet for Apostoliske Pønitiarer», et apostolisk ting, som i ganske bestemte tilfelle, som utelukkende er forbeholdt Den hellige stol, kan meddele absolusjon.

*Kirchenzeitung für das
Erzbistum Köln.*

SLOVAKISKE PRESTESTUDENTER TRUES MED REPRESALIER

De prestestudenter ved det katolske presteseminar i Bratislava i Tsjekkoslovakia som i oktober 1980 gjennomførte en to-dagers sultestreik i protest mot den regimevennlige presteforening «Pacem in Terris» risikerer nå represalier fra myndighetenes side. Ifølge en rapport som nylig er blitt kjent i vesten, begynte sultestreiken 20. oktober, etter at et stort

antall studenter om morgenen hadde funnet maskinskrevne oppfordringer stukket inn under døren om på denne måten å markere sin forakt for «Pacem in Terris» — en organisasjon de fleste kristne i Tsjekkoslovakia betrakter som en kommunistisk trojansk hest innen kirken og en quislingforening.

De fleste studerende deltok i sultestreiken. Bare i det høyere seminar var oppslutningen under 50 pst. Rett etter streiken gikk kirkesekretariatet ved kulturministeriet inn for å statuere et eksempel ved å utvise flere studenter fra hvert årskull. Da dette ble kjent i seminaret, skrev studentene til sine biskoper at de alle kom til å forlate seminaret dersom noen ble utvist. Samtidig ble informasjoner om sultestreiken kjent i det vestlige utland. Deretter skrinla kirkesekretariatet sine gjengjeldelsesplaner.

Studentene frykter nå imidlertid andre represalier: Mye tyder på at nitti studenter snart vil bli innkalt til to-årig militærtjeneste.

To uker etter sultestreiken lot kirkesekretær Kacer i Bratislava alle rom gjennomsoke i hele presteseminar, og skriftprøver ble tatt av alle skrivemaskiner i seminaret. Intet belastende materiale ble funnet ved razziaen, men det vil bli vanskeligere for studentene å organisere lignende aksjoner i fremtiden.

Ronald prest . . .

(Forts. fra s. 4)

viktig i en hard verden. For før troen, må tilliten bli til. Det visste den hl. Frans. Det vet pater Hölscher.

Jeg griper meg i en tankeflukt — en liten beretning om Frans av Assisi: En dag ble den hl. Frans budsendt til en liten landsby der beboerne rent hadde kommet ut av lage med hverandre. Stridigheter og moralsk forfall gjorde byen til det rene mareritt. Det fortelles at Frans smilende vandret inn i byen med følgende hilsen: «God morgen, gode mennesker!» Og så ble de det!

Kjærlighetens pedagogikk arbeider ikke ut fra finurlige metoder. Men undere skjer i dens kjølvann.

I takknemlighet hilser vi ham, jubilanten på Enerhaugen, på god, gammel fransiskansk vis: *Fred og alt godt!*

Randi Christensen.

Franciskus . . .

(Forts. fra side 16)

mye at han kunne hjelpe sin far i kles-boden på torvet i Assisi. Tidens ungdom hadde ikke bruk for mere. Den side av livet overlot man til kirkene og de som ferdes i kirkelige kretser. Helgenen skrev naturligvis på latin, annet kom man ikke langt med i de dager, men det er latin hvor det italiensk man brukte i Frans' hjemegn meget tydelig skinner igjennom.

De håndskrifter som man altså med noenlunde sikkerhet kan si er forfattet av Franciskus er «Lovsang til Gud den Allerhøyeste» og «Velsignelse over broder Leo» samt «Brev til broder Leo», hvor de to første hører sammen. Resten av det store tekstmateriale er kommet til oss gjennom avskrifter.

Den avdeling av boken som omhandler tekstmateriale er delt i tre deler, om regelen, formaninger og lovprisninger. Her har vi så selve oversettelsen av den hellige Frans' ord til sin omverden, og det er betagende lesning selv i en bok av denne art.

Selve intensjonen, å trenge inn bak Franciskus-skikkelsen og den verden som «il poverello» og hans venner levde i, må en si har vært en oppgave som er løst på en fortreffelig måte.

Man vender gang på gang tilbake til denne boken, enten for å lese Frans' egne ord, for å søke opplysning om ham, eller for (her har man innrettet en hel avdeling i boken) å søke forklaring på et eller annet ukjent begrep. Det er en bok som har bud til mange moderne mennesker, og mange vil sikkert se frem til den norske oversettelsen, som skal komme på markedet i løpet av det franciskanske jubileumsår i 1982.

Det er en bok med innhold, det er en bok som taler fra det ene menneske til det annet, og det var absolutt ikke for tidlig at vi fikk stifte bekjentskap med det som St. Franciskus direkte hadde å si både sin samtid og mennesker til enhver tid.

Svend Aage Rasmussen

Franciskus av Assisi: Skrifter.
Gummessons, Stockholm 1980,
229 sider.

Franciskus's skrifter

Den virksomhet som Franciskus fra Assisi utøvet i middelalderen kan vel i mangt og meget sammenlignes med det vi i dag ynder å kalle en religiøs vekkelse. Det er vel få av kirkehistoriens skikkelser hvis liv og gjerning med positivt resultat har skapt et så stort ekko helt opp i nåtiden, som nettopp den Guds «gjøgler» fra Assisi.

Franciskus og hans lystige brødre pekte på den kristne identitet og satset fremfor alt på virkeligheten og på jevne mennesker fremfor å skrive lærde avhandlinger. Det var det talte ord og virkeliggjørelsen av Evangeliet i hverdagen som var poenget i den fransiskanske vekkelse. —

Imidlertid så fant Franciskus også stunder til å leke med pennen. Det er ingen som sier at han ikke likte det, men når man kjenner litt til de tidlige fransiskanere, så er det noe som tyder på at denne gjerning ikke nettopp var hans hobby, men snarere en dyd av nødvendighet.

Man kommer ikke langt med sine tanker medmindre man forstår å sette dem på prent, og det har disse brødre sikkert også snart funnet ut. I hvert fall er det neppe tvil om at St. Franciskus så det derhen at det han sa, og det han var nødt til å skrive om, det var noe som Herren hadde latt ham si og skrive ned, og det var noe som skulle ha innhold og liv.

Det er sikkert mange også i nåtiden som kan nikke bekreftende til det og nettopp kjenne seg inspirert, når de leser om denne helgen og ikke minst leser det han har skrevet. At dette også gjaldt de som samlet seg om

Frans ser man av at da han var død, samlet man det som han hadde skrevet for å bevare det for ettertiden.

I 1623 utkom for første gang Frans' skrifter samlet, utgitt av Lucas Wadding, men man skal helt opp i nåtiden før en moderne tekstkritisk utgave kommer frem.

I Sverige har man i mange år interessert seg for den hellige Frans, og man har i mange år på luthersk grunnlag hatt tertiarselskaper og sekularinstitutter m.v. preget av fransiskansk spiritualitet.

Også forskningen omkring Franciskus har hatt interesse for svenskene. Allerede for over 50 år siden utga Lisa Lundh en oversettelse av Den hellige Frans' skrifter, og hun regnet med ikke mindre enn 22 ekte Franciskus-skrifter. Nyere forskning har imidlertid vist at det må ha vært langt flere, idet den tyske fransiskaner Kajetan Esser tilføyde ikke mindre enn 16.

Da imidlertid Lisa Lundhs bok har vært utsolgt, og interessen for Franciskus her i Norden har vært stigende, har man ment at tiden var moden for en ny kritisk utgave av Frans' skrifter på et skandinavisk sprog. —

Resultatet har blitt en fortreffelig bok utkommet på Gummessons Förlag i Stockholm. Denne boken bygger på Essers utgave som utkom i Roma i 1976 og som nok må regnes for et av de grundigst gjennomarbeidede studier på området. Det tok nemlig Esser og hans medarbeidere over førti år å skape denne bok.

Det viktigste for både Esser, Lundh og de som nå har påtatt seg den

nye skandinaviske utgaven, Emanuel Svenberg og Henrik Roelvink OFM, er å søke å komme inn på livet av den virkelige Franciskus og de omgivelser hvor disse skrifter ble til. Alene det har vært litt av en oppgave, og det er i hvert fall lyktes å gjenskape det som de fleste sikkert forstår som «fransiskansk atmosfære».

Man har helt og fullt forstått at det ikke har nyttet bare å utgi Frans' ord på prent. De vil være uforståelige for nåtidens mennesker uten forklaring, ikke minst fordi det sprog de opprinnelig ble skrevet på ikke umiddelbart lar seg oversette til moderne skandinavisk. Noteapparatet er derfor temmelig omfangsrikt, men i høy grad veiledende, for de som har interesser ut over det som umiddelbart står skrevet.

En nødvendig forklaring av hele opplegget har selvfølgelig vært nødvendig, og man har ment at før man gir seg i kast med å lese selve teksten bør få utførlige opplysninger om hvordan det hele ble til, hva som regnes for ekte skrifter forfattet eller diktet av helgenen, og hvordan man muligvis kan datere disse.

Det antas at det finnes bare ganske få ting i dag som man kan si at den hellige Frans selv har skrevet og som er bevart gjennom århundrer. Frans kaller seg selv for udannet, og det går frem av denne bok og forskningen omkring hans skrifter at han hadde meget vanskelig for å uttrykke seg skriftlig. Her ser man i høy grad hvordan tiden preger sin mann. Franciskus hadde såvidt lært å lese og skrive så

(Forts. s. 15.)

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best tors-
dager kl. 9—10, tlf. 20 27 35
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller
gjennom postkontorene).

Kr. 95,— pr. år.
For halvår kr. 50,—.
Utlandet utenfor Skandinavia
kr. 110,— pr. år.
Annonser 10 dager før
utgivelsesdagen.
24 numre åhlig.
Postgiro 20 46 480.